



## **LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA**

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. [post@socmin.lt](mailto:post@socmin.lt), <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

### **DĖL NUTARIMO PROJEKTŲ**

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija), 2020 m. kovo 1 d. įsigaliojus naujai Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 (toliau – Įstatymas) redakcijai, parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 19 d. nutarimo Nr. 141 „Dėl Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projektas).

Siekiant įgyvendinti 2020 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimtą Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 9 straipsnio pakeitimo įstatymą, kuris įsigalioja 2020 m. rugpjūčio 1 d., kartu su Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projektu teikiamas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2017 m. balandžio 5 d. nutarimo Nr.253 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektas (toliau – Nutarimo dėl atlygio už darbą projektas).

|                         |   |
|-------------------------|---|
| I. Sprendžiama problema | <ul style="list-style-type: none"><li>- mažas nevyriausybinių organizacijų finansinis tvarumas<sup>1</sup>;</li><li>- nėra tvaraus mechanizmo, užtikrinančio nevyriausybinių organizacijų institucinių gebėjimų stiprinimą<sup>2</sup>;</li><li>- nevyriausybinių organizacijų sektoriaus ekspertai nėra pakankamai įtraukiami į sprendimų priėmimą nustatant problemines nevyriausybinio sektoriaus finansavimo sritis, trūksta tarpinstitucinio bendradarbiavimo.</li></ul> |
|-------------------------|---|

<sup>1</sup> Tarptautinio PVO tvarumo indekso duomenys, p. 130, 2019 m.

<sup>2</sup> Galimybių studija „Pilietinės visuomenės plėtros agentūra“, NVO teisės institutas, et al., 2017.

|                        |   |
|------------------------|---|
| II. Siūlomos priemonės | <ul style="list-style-type: none"> <li>- sukurti mechanizmą, kuris padėtų užtikrinti nevyriausybinių organizacijų finansinį tvarumą, investuojant valstybės lėšas į nevyriausybinių organizacijų institucinių gebėjimų stiprinimą;</li> <li>- užtikrinti, kad valstybės skiriamas finansavimas nevyriausybinių organizacijų instituciniams gebėjimams stiprinti tiksliai ir taikliai atlieptų realius sektoriaus poreikius. Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projekte numatyta įtraukti nevyriausybinių organizacijų sektoriaus ekspertus į Nevyriausybinių organizacijų fondo (toliau – Fondas) tarybą. Šio fondo tarybos narius, kurie nėra valstybės institucijų ar įstaigų atstovai, deleguoja Nevyriausybinių organizacijų taryba, nes jos nariai turi veiklos nevyriausybinių organizacijų srityje patirties, todėl geriausiai gali įvertinti teikiamų kandidatų kompetenciją šioje srityje. Pirmąjį kartą sudarant Fondo tarybos institucinę sudėtį Ministerija kreipėsi į Nevyriausybinių organizacijų tarybą prašydama pasiūlyti kandidatus. Nevyriausybinių organizacijų tarybos pasiūlytos kandidatūros teikiamos institucinei sudėčiai tvirtinti;</li> <li>- užtikrinti aktyvesnį atskirų ministerijų bendradarbiavimą, numatant, kad trys institucijos deleguoja atstovus į Nevyriausybinių organizacijų fondo tarybą;</li> <li>- Nevyriausybinių organizacijų fondo lėšomis finansuoti nevyriausybinių organizacijų institucinių gebėjimų stiprinimą pagal šio fondo tarybos suformuotas strategines programų kryptis, vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais finansavimo nevyriausybiniams organizacijoms teikimą konkurso būdu;</li> <li>- numatyti, kad Nevyriausybinių organizacijų fondo taryba periodiškai analizuoja nevyriausybinių organizacijų sektoriaus padėtį, užsako tyrimus, taip pat yra atsakinga</li> </ul> |
|------------------------|---|

|                              |  |
|------------------------------|--|
|                              | <p>už strateginių finansavimo kryptių tvirtinimą, o Ministerija, vykdydama šio fondo administratoriaus funkcijas, skiria Fondo administratoriaus atstovą sekretoriaus funkcijoms vykdyti, užtikrina tarybos priimtų sprendimų įgyvendinimą, disponuoja Fondo lėšomis, skelbia nevyriausybinių organizacijų finansavimo priemones ir užtikrina visuomenės informavimą;</p> <p>- siekiant nuoseklumo, siūloma suvienodinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 19 d. nutarimo Nr. 141 „Dėl Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo įgyvendinimo“ 1 punkto 1.1 papunkčio ir Įstatymo 7 straipsnio 3 dalies pirmo sakinio formuluotes.</p>  |
| <p>III. Priemonių kaštai</p> | <p>- vadovaujantis Įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, Nevyriausybinių organizacijų fondo lėšas sudaro: iš nuolatinių Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio valstybės biudžete liekanti dalis, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai skiriami asignavimai ir kitos teisėtai gautos lėšos. Planuojant kiekvienų metų valstybės biudžeto asignavimus, Nevyriausybinių organizacijų fondui numatoma Vyriausybės nustatyta gyventojų pajamų mokesčio atitinkama dalis, kuri negali būti mažesnė negu 20 procentų, skaičiuojant nuo užpraeitų metų gyventojų paskirtos gyventojų pajamų mokesčio ne pelno subjektams dalies. Kadangi dar nėra duomenų apie 2019 m. gyventojų pajamų mokesčio dalį, paskirtą ne pelno siekiantiems subjektams, nėra galimybės įvardyti tikslios sumos, kuri 2021 m. turėtų būti pervadama į Fondą. Tačiau, analizuojant 2018 m. duomenis, matyti, kad gyventojų pajamų mokesčio dalį, paskirtą ne pelno siekiantiems subjektams, sudaro 20,7 mln. Eur, taigi 20 procentų turėtų sudaryti 4,14 mln. Eur. Ministerija 2021 m. Fondui numato skirti 2,916 mln. Eur.</p> <p>- 2020 m. rugpjūčio 1 d. įsigalioja Nevyriausybinių</p> |

organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 9 straipsnio pakeitimo įstatymas, kuriuo numatoma Fondo tarybos narių, kurie nėra valstybės institucijų ir įstaigų atstovai, darbą apmokėti Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka. Nutarimo dėl atlygio už darbą projektu siūloma įgalinti Ministeriją numatyti konkretų Fondo tarybos narių atlygio dydį ir jo mokėjimo tvarką.

Kadangi, atsižvelgiant į Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2020 metais, įstatymo 3 straipsnį, valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis 2020 m. siekia 176 Eur, o Fondo taryba į posėdžius rinktųsi bent kartą per mėnesį, suma, kuri pagal atitinkamą koeficientą būtų išmokama Fondo tarybos nariui už vieną posėdžio valandą, siektų nuo 28,16 Eur iki 57,72 Eur., taigi iš viso prireiktų nuo 337,92 Eur iki 692,64 Eur per metus. Atitinkamai už pasirengimą posėdžiams išmokama suma vienam Fondo tarybos nariui siektų nuo 49,28 Eur iki 221,20 Eur. Jeigu Fondo tarybos nariai posėdžiautų 12 kartų per metus (bent kartą per mėnesį) ir skirtų bent po 1 val. šioms posėdžiams pasirengti, Fondo tarybos nariams už darbą apmokėti per kalendorinius metus reikėtų skirti nuo 929,28 Eur iki 3 227,04 Eur Fondui administruoti skirtų lėšų.

Pažymėtina, kad Fondo veiklai administruoti papildomų lėšų nenumatoma. Vadovaujantis Įstatymo 9 straipsnio 1 dalimi, nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės

|                      |   |
|----------------------|---|
|                      | politikai formuoti ir įgyvendinti gali būti skiriama ne daugiau kaip 20 procentų Fondo lėšų.  |
| IV. Nauda visuomenei | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stipresnis nevyriausybių organizacijų sektorius užtikrina didesnę visuomenės aktyvumą, kokybišką įsitraukimą svarstant visuomenei svarbius klausimus. Stiprios nevyriausybines organizacijos, gebančios paskatinti visuomenę aktyviai dalyvauti įvairiose veiklose, užtikrina didesnę visuomenės pilietinės galios suvokimą.<sup>3</sup></li> <li>- Pažymėtina, jog Estijoje, Latvijoje bei Lenkijoje veikia panašūs mechanizmai, užtikrinantys tvarų nevyriausybių organizacijų institucinių gebėjimų stiprinimą. Šiose kaimyninėse valstybėse pilietinės visuomenės organizacijų tvarumo indeksas yra aukštesnis.<sup>4</sup></li> </ul> |

Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projektas įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 1.2.3 darbo „Bendruomeniškumo sustiprinimas, įtraukiant nevyriausybines organizacijas ir bendruomenes į sprendimų priėmimo procesus“ 3 priemonę „Nevyriausybinių organizacijų institucinis stiprinimas, numatant tikslines finansavimo priemones, įkuriant Nevvyriausybinių organizacijų fondą.“

Nutarimo projektais nėra iš esmės keičiamas esamas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi, Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas.

Priėmus Nutarimo projektus, kitų teisės aktų keisti nereikės.

<sup>3</sup> „Pilietinės galios indekso tyrimas“, Pilietinės visuomenės institutas, 2016.

<sup>4</sup> „Pilietinės visuomenės organizacijų tvarumo indeksas“, JAV tarptautinio vystymosi agentūra, 2019.

Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projektas 2020 m. balandžio 29 d. paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projektas suderintas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. Į pateiktas pastabas atsižvelgta, visos pastabos suderintos darbo tvarka.

Rengiant Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projektą, kartu su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos įgyvendinamo projekto „Atviros Vyriausybės iniciatyvos“ komanda 2019 m. vykdytos konsultacijos su visuomene<sup>5</sup>. Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projektas derintas su Nevyriausybinių organizacijų taryba, pristatytas Nacionalinėje bendruomeninių organizacijų taryboje bei Neįgaliųjų reikalų taryboje. Pastabas dėl Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projekto pateikė Lietuvos NVO tinklas. Į vienas pastabas atsižvelgta iš dalies, į kitas neatsižvelgta, nes jos susijusios su Įstatymo 5 straipsnyje nurodyta Nevyriausybinių organizacijų taryba, o funkcijų, susijusių su lėšų skirstymu, šiai tarybai Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projekte nenumatyta.

Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projektas svarstytas 2020 m. liepos 7 d., liepos 14 d. ir liepos 28 d. vykusiuose Vyriausybės tarpinstituciniuose pasitarimuose. Nutarimo dėl Įstatymo įgyvendinimo projektas patobulintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės 2020 m. liepos 3 d. pažymą Nr. NV-1874 bei 2020 m. liepos 13 d. pažymą Nr. NV-1938 ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės (toliau – Teisės grupė) 2020 m. liepos 7 d. išvadą Nr. NV-1878 (toliau – Išvada).

Nutarimų projektus parengė Nevyriausybinių organizacijų plėtros skyriaus vedėja Aurelija Olendraitė (tel. 8 672 64 504, el. p. aurelija.olendraite@socmin.lt).

**PRIDEDAMA:**

1. Nutarimo dėl įstatymo įgyvendinimo projektas, 6 lapai;
2. Nutarimo dėl atlygio už darbą projektas, 1 lapas.

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras,  
pavaduojantis socialinės apsaugos ir darbo ministrą

Aurelija Olendraitė, tel. 8 672 64 504, el. p. aurelija.olendraite@socmin.lt

---

<sup>5</sup> Viešoji konsultacija „Dizaino mąstymo laboratorija: kaip atrodys Lietuvos NVO fondas?“  
<http://epilietis.lrv.lt/lt/konsultacijos/kvietimas-dalyvauti-apskritoj-stalo-diskusijoje-dizaino-mastymo-laboratorija-kaip-atrodys-lietuvos-nvo-fondas>